

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

Quomodo quisq[ue] in meditatione passionis dominicae exercere se
debeat. Cap. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

SANITATE ANIMAE.

nalibus solatijs. Quid iam illis profunt inania illa oblectamenta? quid pro illis recipiunt, nisi intollerabiles cruciatus? Rursus quid pijs nocuit modica illa adsumpta poenitentia, pro qua iam gaudium possident perennes? O quam admirandam dexteram excelsi mutationem in ipsis cernere est: dum qui hic abiecti, inglorij, inopes & miseri fuere, ibi summis cumulantur honoribus, & gloria coronantur perpetua: contra vero qui hic precellsi, magnifici opulenti, & felices fuere, illic omni priuantur gloria & felicitate, & cum magna ignominia supplicij deputantur eternis, qui olim parum aut nihil interdum veriti sunt abiecti in hoc mundo sortis homines afflictionibus & molestijs afficere.

Quomodo quisq; in meditatione passionis dominicæ exercere se debeat. Cap. 5.

Est & aliud quoddam argumentum mire efficax ad excitandum in incipientem feruorem spirituale, frequens videlicet recordatio passionis mortis & pro nobis effusi sanguinis Christi Iesu. Huc enim fideleis quosdam in fide rudiores pellicere & adhortari cupiebat beatus Paulus, quum diceret. Et ego quum venissem ad vos fratres, veni non in sublimitate sermonis, aut sapientiae annuncians vobis testimonium Christi: non enim

1. Cor. 2. 8.

enim iudicavi me scire aliquid inter vos, nisi Christū Iesum & hūc crucifixū. Hoc ergo sit fidei candidatis cotidianū studiū, hæc sit sapentia, hæc philosophia, crucifixū Iesum toto pectore sitire: ipsius dirā passionē cordis penetralibus insculpere: mortis Christi causam modū & acerbitatē iusto libramine trutinare. Nam vt Christus passus est iuxta partē sui inferiorē, nēpe iuxta carnē, diuinitate ipsa omnis doloris nescia, ita imperfectiores quiq; tanquā adhuc carnales & sensuales potissimū circa Christi corpus & passionē versari debent, vt Christo cōpatiētes vna cū ipso cruci possint cōfigi, ac sic tandē admitti ad intelligendas, vidēdas & gustandas res cœlestes & diuinas. Eum dubio procul Christus Iesus haud dedignabitur solari, qui ipsius afflictionibus ex animo nouerit cōpati. Ei ostendet diuinitatis suæ thesauros incōparabiles, quē tanta erga se amoris flāma conspexerit ardere. Sit proinde cuiq; animę, vna cū spōsa mystica, desiderabilis ille spōsus Iesus myrrhæ fasciculus: cōmoretur Can. 1. d. inter spōsæ suæ vbera, quo sic vniuersa spōsæ curentur vulnera. Sicut enim populus Exo. 21. b. israeliticus à serpentibus morsus, æneo illo conspecto serpente, quem Domino iubente in deserto erexerat Moses, ab omni protinus

protinus

protinus sanabatur vulnere: ita quisquis à serpente læsus est diabolo, facile condonationem merebitur criminū, & ab omni citius curabitur plaga peccatorum, & virulentarum suggestionū, si ob oculos sibi proponat in cruce pendentem Dominum Iesum, eiusq; deuoto atq; attento corde meditetur amarissimas afflictiones. Huius quoq; rei figura præmonstrata est in lege veteri, in eo quod sub ipsa omnia ferè mundarentur per adpersum aut effusum sanguinem: quodq; nulla fieret peccatorum remissio, nisi virtute effusi cruoris. Sic enim & nunc nulli omnino contingit peccatorum remissio, nulli vera datur sospitas animæ, nisi per sanguinem agni incontaminati Christi. Qui vt est nobis data redemptio, qua sine in libertatē adseritur nemo, ita idē factus est iustitia & sanctificatio, ita vt nihil in nobis habeamus iustitiæ aut pietatis: nihil mereamur boni, nō deniq; potiri possimus salute perpetua, sine ipsius meritis, à quo quicquid in nobis est virtutis, meriti, & salutis, suā trahit originē. Itaq; tota salutis nostræ fiducia in merito collocanda est passionis Christi, nec alibi nostræ spei anchora figenda est, quam in libertate illa filiorū Dei qua nos Christus Iesus gratuito suo fauore dignatus est. Et
hac

Heb. 9. f.

1. Cor. 1. d.
Eph. 2. b.

Rom. 9. d.

hæc fiducia semper in nobis immota perfi-
 stere debet, tam in vita quam in morte, nec
 vllius debet criminis magnitudine labefa-
 ctari. Præterea quum continuè proni simus
 ad vitia, atq; adeo cotidie peccemus, neces-
 se est etiam cotidie recordemur eius passio-
 nis, cuius virtute & à commissis culpis ex-
 purgamur, & præseruamur committendis.
 Meritis enim passio Christi habetur indi-
 gnus, qui ipsam in suo corde portare negli-
 git. Contra vero quoties quis ipsam mente
 reuoluit, toties aliquam animæ suæ maculā
 diluit. Et quoties quis sincero affectu, vnige-
 nitum Dei Filium crucis affixum patibulo
 Patri suo cœlesti cū gratiarum actione of-
 fert, toties sanctæ oblationis munus sibi ali-
 quod parat. Est autem hæc passionis domi-
 nicæ recordatio veluti saluberrima quædā
 medicina, non solū sanans & à peccatis con-
 seruans, verum etiam in virtutibus corrobo-
 rans. Nihil enim ita ad virtutem incitat: ni-
 hil æque hominem ad peccati detestationē
 cogit: nihil sic in virtutibus progredi facit:
 nihil ita mundi huius cōtemptum adducit:
 nihil ita proximi operatur salutem: nihil sic
 emollit cor rigidum & saxeam: deniq; nihil
 ita hominis animum cœlestibus donis præ-
 parat & dignum facit, vt intenta possionis
 D d Christi

Cāt. 3. b.

Christi meditatio. Proinde ad hanc nos hortatur Dominus quū ita in Canticis spōsæ suæ ait. Pone me vt signaculū super cor tuū: vt signaculū super brachiū tuū. Quod qdē tūc adimplemus, dū redēptoris nostri vitā passi onēq; & nostræ infigimus memoriæ, & moribus actionibusq; conamur exprimere, corde ipsū laudātes, & pijs operationū officijs ei obsequētes. Est quoq; hæc passionis Christi meditatio exercitiū tale, vnde innumera nobis proueniant bona. In primis. n. per hanc nobis illustrat̄ intellectus. Nec mirū: quū ipse q passus est lux sit mūdi illuminans omnē hominē venientē in hūc mundū: in quē quisquis intēderit mētis suæ oculos, luminis ipsius claritate illustrabit̄ corde, non secus atq; lucis huius corporalis vtēs beneficio illuminat̄ in reb; extrarijs. Deinde vt paucis dicā, nullū est exercitiū, q; magis hominē & deterreat ab inhonestis, & excitet inducatque ad virtutē, quā dominicæ passionis meditatio. Quis. n. superbiat, si Christū intueatur sic se se ad mortē vsq; deſcientē? Quis iracundia æstuet, si Christū cōtēpletur p inimicis suis orantē? Quis ita induruit, vt nō emollescat, & ad rātæ humilitatis exemplū nō sese deſciat. Quis frangatur impatientia, in iactura pecuniæ aut famæ, in cōtumelijs, in iniurijs in iniustitijs, in morbis in aduersitatibus, in

Iohan. 1. b.

afflictionib⁹ si ob oculos sibi pponat Iesum crucifixū, q suā reliquit hereditatē: q à suo relictus est parente, & ab omnibus amicis: qui inter duos latrones suspensus est medius: q consputus, illusus, toto corpore laniatus, & ultimo sic in cruce est extensus vt nullū mēbrū, nullus omnino sensus fuerit expers doloris? Quis ita occalluit, quis ita obduruit, quis ita in adamātis naturā degenerauit, vt ad horū memoriā nō inhorrescat: nō se à vanitatibus abducatur: nō se ab inepta lætitia & ab omni prorsus iniquitate custodiat? qui se nō accommodet ad imitationē tā preclari exempli: qui se nō transferat ad piā vitā in poenitentia transigendam: secū reputās prorsus esse indignum mēbrum aliquod affluere de licijs, caput verò vndiq; sauciari? Atqui natura cōparatū est, vt vno dolente mēbro, doleāt & cætera omnia. Vnde si quis Christi recogitās afflictionē ipsi nō cōpatitur, metuendū illi est, ne expers sit corporis Christi, & ipsius Spiritu nō viuatur: sed à corpore sit alienus, & per peccatū aliqd' vita priuatus: vt nō iniuria cēseri debeat induratus, impius, ingratus, deniq; & carēs sensu. Neq; enim verē christianus esse potest, q huiustāti beneficij cotidie nō recordatur: q tantus Dominus tam abiectis impendit creaturis, tamque malè de ipso meritis. Ad hæc quum

SANITATE ANIMAE.

Rom. 8. e.
2. Cor. 1. b.

Paulus dicat, Si compatimur & conglorificabimur: & rursus, Sicut socii passionū estis sic eritis & consolationis, valdè metuendū, ne tandem cum ipso habituri non sint partem in gloria cœlesti, qui hic occupari recusat in ipsius passionis meditatione. An tu qui tam adamantino & auerso a Deo es corde, arbitraris te felicissima ipsius fruiturum præsentia? cui iam graue est vnicam cotidie horulam (ad diuinum in te excitandū amorem) in ipsius occupari passione? Porro qui afflictionum Christi memoria vna cū ipso affligitur, & cōtristatur, non minus gratum illi exhibet obsequium, quam si in sua passione magno ipsum affecisset solatio. Et qui studiosus est dolorum Christi cōtemplator, non minori donandus est premio, quam si ipsi Christo in suis doloribus fuisset coniunctus.

Cæterum omneis exercitiū huius effectus & fructus quis queat explicare? Per hanc meditationem anima hominis arctissimo quodam vinculo amoris cōiungitur Deo: & in summa innumeris ab ipso decoratur virtutibus. Etenim qui Christi commiseretur nuditati, ab ipso vestiri meretur indumentis virtutū. Qui vna cum Paulo in suo corde portat stigmata Domini Iesu, omnē mundi læticiam

Galt. 4. d.

Jactantiam habet pro tristitia, & afflictione.

Quomodo enim vanis caperetur gaudijs, aut levis esset moribus actionibusque, qui assidue propemodum in dominica versatur passione, cum sponsa habitans in foraminibus petrae, in caeuerna maceriae? Ad quam sane caeuernam ideo sponsus aduocat suam sponsam, quod ibi sit schola virtutum, cubiculum spiritus, umbra salutis, sub qua anima ipsa protegitur refrigeratur, & ab omni aestu praeconcupiscentiae conseruatur. De qua etiam sponsa ipsa loquitur, Sub umbra inquit illius quem desideraueram sedi: & fructus eius dulcis gutturi meo. Venite ergo omnes qui laboratis, & hic inuenietis requiem animabus vestris: Venite qui onerati estis onere imperfectionis, & hic alas querite diuini amoris, vna cum Dauide dicentes, Quis dabit mihi pennas sicut columbae, & volabo & requiescam. Alae quaedam sunt animarum nostrarum, passa illa Christi in cruce brachia. Ad hos confugere habes, dum mole aliqua premeris peccatorum, ita cum propheta exclamando, Miserere mei Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea. Et in umbra alarum tuarum sperabo donec transeat iniquitas.

Ad has item crucifixi alas confugere debes, quoties insultibus agitaris tentationum,

D d iij ita

Cant. 2. d.
Surge pro-
pera amica
mea, specio-
sa mea, &
veni colum-
ba mea in
fora. p.
Ibidem.

Cant. 2. a.
Mat. 12. c.

Psal. 54. b.

Psal. 56. a.

SANITATE ANIMAE.

Pfal. 16.

*Psalmus
David
16. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.*

Sap. 16. c.

*Sapientia
16. c. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

Ge. 26. c. d. e.

Iesa. 12. a.

ita cū eodē propheta dicendo, Sub vmbra
 alarū tuarū protege me, à facie ipsorū qui
 me afflixerunt. Inimici mei animā meā circū
 dederūt, &c. Mentis enim eleuatio in domi
 nicā crucē, iucundū est in tētationibus refri
 geriū, atq; adeo fuga est impugnantū nos
 inimicorū. Quā ob rē tū maxime debet pñ
 hominis animus, ad crucifixū Iesum ipsiusq;
 dolores recogitandos toto se affectu cōuer
 tere, quod homo in ipsis tētationibus (si mo
 do strenuū hic præstat bellatorē) Christo sit
 afflictione coniunctus. Ad hāc meditationē
 nemo pius admittitur sine fructu gustu & p
 fectu, propterea q; cibū in se cōtineat cœle
 stē, habentē omne delectamentū, omnisq; sa
 poris suauitatē. Incipientibus quū argumen
 tū ingerat cogitationū vtiliū, genus omne
 profligat cogitationū inaniū: quibus nōnul
 li mirū in modū infestantur. Interdū etiā ab
 undantiā confert mellis & lactis, nouū quē
 dā & dulcē gustū præbens rerū spiritualiū.
 Hic enim salutare illi putei reperiuntur,
 quos sibi fodiētes antiqui illi populi israeli
 ci patres magnis sunt cumulati diuitijs. Hic
 viux illæ aquæ scaturiunt, de quibus loqui
 tur Iesaias dicēs, Haurietis aquas in gaudio
 de fontibus saluatoris. Proficientibus hæc
 ipsa meditatio incitamentū est indefessi pro
 gressus:

gressus: dū videlicet rememorantur quam
 promptē ipsos præcesserit in suis afflictio-
 nibus Christus. Quin & antidothus illis est
 aduersus omneis animi morbos & languo-
 res: insuper & efficax subsidium ad obtinen-
 dum omne bonum. Nā dū vident & intelli Iohan. 12. e.
 gunt Christū sursum à terra in crucē sublatū
 omnia trahentē ad seipsum, incitantur & ip-
 si ad terrena hæc ex ipsius amore relinquēda
 Cæterū perfectis lōgè etiā vberiorē utilita-
 tum prouentū adfert hæc crucis Christi cō-
 templatio, quemadmodū manifestē cerne-
 re est in multis sanctorū historijs. Legimus
 enim nonnullos per hanc meditationē tan-
 tam cōsequutos fuisse gratiā, & ad talē per-
 uenisse diuini amoris saporē, & sensum, vt
 nonnunquā propter diuini cuiusdam feruo-
 ris redundantiam veluti extra sese raperentur
 in Deū. Sic enim hæc gratia illos afficiebat,
 vt ex perfectis, lōgè redderet perfectiores.
 Proinde quisquis cū mystica spōsa ditari cu-
 pit fructib⁹ spiritus, scrutari studeat abstru-
 sas quasq; huius sacrosāctæ crucis virtutes,
 semper sollicitus ad inueniēdā dulcedinē in
 amplexib⁹ crucis: semper inhians illis capes-
 cedis fructibus, illoq; hauriēdo vino, de qui-
 bus sponsa in Canticis loquitur dū ait, Ascē-
 dā in palinā, & apprehendā fructus eius: & Cāt. 7. e.

D d iij erunt

SANITATE ANIMAE.

erunt vbera tua sicut botri vineæ. Verū nos qui adhuc in religione pusilli sumus, sublimia relinquentes sublimibus, ad imperfectiores docendos transeamus.

Quod industria quadam & cautione opus sit ei qui se salubriter exerciturus sit in piis meditationibus.

Cap. 6.

Qui rudis est & crudus, parūq; adhuc pijs meditationibus assuetus, & ad hoc dominicæ passionis exercitiū se cupit transferre, cautè & prudenter huc accedat oportet, & inchoare debet ab infimis. In primis ergo contextū ipsum euoluet dominicæ passionis, siue iuxta vnū duntaxat, siue iuxta euāgelistas omnes: & ex ipso intelligere discet passionis ipsius acerbitatē, idq; per sensibile aliquod exemplū, quo sic efficacius in se compunctionem & compassionē excitet. Expendet ergo iuxta Bernar. doctrinā, quis sit qui patitur, quā sint acerbata quæ patitur, ex quanto amore patiatur: & quis ex tali passione sequutus sit fructus. Qui patitur Deus simul & homo est: nimirū omnipotētis Dei vnigenitus Filius, per quē condita est hæc admirāda mūdi fabrica & vnicus & verus filius virginis Mariæ: totius humanæ creaturæ flos & decor. Hic quum & iniusta pateretur & immania, pro suis

Bernar.